ווי דארף האבן די
עקסטרא-נארהאפטיקייט וואס

FRY'S COCOA

גיט

וואס מיינען מיר מיט "עקסטרא נארהאפטיקייט"? איר ווייסט ווי נארהאפטיק מילך איז. פריי'ס קאקא פארגרעסערט יענע נארהאפטיקייט ביי כמעט אויף א העלפט. די צוויי צוזאמען גיבן פונקט די עקסטרא שטיצע וואס אייערע קינדער דארפן האבן צו אנהאלטן די שריט מיט זייערע וואקסנדע קערפערס. פריי'ס איז די קאקא מיט דעם שאקאלאדנעם פלייוואר — און דער סאמע עקאנאמישער שפייז-געטראנק וואס איר קאנט קויפן.

שרייבט פארן פרייען רעסיפי ביכל

J. S. Fry & Sons (Canada) Limited, Montreal, Que.

308

געמאכט פון דער עלטסטער קאקא און שאקאלאד הויז אין דער וועלט

גליק און ראבע

סענסאציאנעלער ראמאן
פון א. א.

(פארזעצונג)

— ניין, פריידינגער, די דאזיקע סומע האט איר פארדינט. איר האט מיר געהאלפן איך זאל קאנען האלטן מיין ווארט וואס איך האב אטאנאסי-אסן פארשפראכן. איר האט מיינע לאנדסלייט געראטעוועט דאס לעבן. מיר זיינען אלזא "קוויט". איך בין גליק-לאך, וויסנדיק דאס אייער צוקונפט איז פארזיכערט.

פריידינגער האט שטיל געשטאמלט אייניקע דאנק ווערטער און דער באנ-קיר האט אים ערנסט געדריקט די האנט.

— איצט בלייבט מיר א שווערע אויפגאבע — מיטצוטיילן די מיני-סטארן דאס דער פלאן איז ניט גע-לונגען, — האט פריידינגער געזיפצט.

— איך וועל ווארטן ביז פאדריק וועט קומען מיט די טערקן, אום די "הויכע" הערן זאל אויפן מיר ניט אויסגיסן זייער צארן.

קאפיטל 39

דאס אהיים קומען

די פיר טערקן האבן לאנגזאם גע-ריטן נאך קאנסטאנטינאפאל. זיי זיי-נען פריילאך געפארן נאך די געפאנ-גענע און זיי זיינען געווען זיכער צו נעמען געפאנגען אטאנאסיאסן און זיין באנדע און צום סוף האבן זיך זייערע האפענונגען ארויסגעצייגט צו זיין פאלש.

ווען זיי זיינען געקומען אין קאנ-סטאנטינאפאל, האבן זיך נייגעריקע מענשן ארומגעקליבן ארום זיין און זיי האבן זיי באווארפן מיט פראגעס, אויב מען האט די דייטשע געפאנגענע בא-פרייט און אויב אטאנאסיאס איז גע-נומען געווארן געפאנגען, אבער די טערקן האבן שטום געשאקלט מיט די קעפ און זיי האבן קיין ענטפער ניט געגעבן אויף די פראגן.

די רייטער זיינען ענדלאך געקומען צום מיניסטעריום הויז.

פריידינגער האט זיי דערווארטעט און מיט א קורצן גרוס האט ער זיך אנגעשלאסן אן זיי.

אין דעם גרויסן זאל פונם מיניס-טעריום הויז האבן די רעדל פירער פון דער רעגירונג אומגעדולדיק דערוואר-טעט זייער צוריקקער און ווען זיי זיינען אריבערגעטראטן די שוועל פון דעם זאל, האבן די מיניסטארן גע-שפאנט געקוקט אויף זיי.

מאהאמעד בעי איז אויפגעשפרונגען פון זיין פלאץ און איז זיי אומגעדול-דיק געלאפן אנטקעגן:

— איז אייער פלאן געלונגען? זיי-נען די דייטשן באפרייט געווארן? — און וואו האט איר אהינגעטאן דעם גע-פאנגענעם אטאנאסיאסן? — האט ער געפרעגט אויפגערעגט.

די פיר טערקן האבן זיך מיט ערד-פורכט געבויגן ביז דער ערד, זייער הענט האבן זיי פארלייגט איבערן ברוסט און זייערע קעפ האבן זיי גע-האלטן אראפגעלאזט.

קיינער האט ניט געוואגט צו ענט-פערן און ענדלאך האט פאדריק אנגע-פאנגען:

— הער, דיין שקלאף ענטפערט דיר. אונזער פלאן איז ניט געלונגען, דאן אטאנאסיאס האט פון אים גע-וואוסט.

א הויכער צארנס געשריי האט זיך ארויסגעריסן פון מאהאמעד בעים מויל און זיין געזיכט האט זיך זאנדערבאר פארענדערט.

די איבעריקע "הויכע" הערן זיינען שרייענדיק אויפגעשפרונגען פון זיי-ערע פלעצער און מיט בלאסע געזיכ-טער האבן זיי ארומגערינגלט די שלו-חים.

— וואס זאגסטו, פאדריק, דער קא-פיטאן האט דערפארן פון אונזער פלאן? — האט מאהאמעד בעי גע-ברומט, ניט קאנענדיק זיך באהער-שען.

— זאג, רייך, איך באפויל עס דיר, זאנסט, ביי גאט, דו וועסט פילן מיין צארן.

מיט פינקלדיקע בליקן איז ער צו-געגאנגען צו פאדריקן, וועלכער איז ציטערנד געזונקען אויף די קני צוזא-מען מיט די באגלייטער.

פריידינגער איז געשטאנען אין א ווינקל און מיט א ווילד קלאפנדיקן הארצן האט ער געווארט אויפן רע-זולטאט פון דער דאזיקער אונטעררע-דונג.

ער האט זיך געצייגט רואיק אזוי ווי צו אים באלאנגט ווייניק די גאנ-צע געלעגנהייט און ער איז געווען נאר א מיטהעלפער.

— הער, — האט פאדריק געזיפצט אויפהויבנדיק די הענט, — זיי נגט בייז, מיר האבן געטאן אונזער פליכט.

— ווען מיר האבן אויסגעצאלט דעם קאפיטאן דאס אויסלייז געלט און איך האב פריידינגערן געהאלפן, האט אטאניסאס אין געהיים אראפגע-נומען פון מיר די זילבערנע פייפל. און ווען איך האב געוואלט געבן דעם סיגנאל איז די פייפל געווען שפורלאז פארשוואונדן.

— הא, — האט מאהאמעד בעי געברומט, — ווי האסטו געקאנט זיין אזוי אומפארזיכטיק, דו אייזל.

— אויף וואס האסטו אויגן? ווא-רום האסטו ניט אכטונג געגעבן אויף דער פייפל?

— א, גרויסער הער, איך האב גוט אכטונג געגעבן, איך קאן ניט בא-גרייפן ווי אזוי דער קאפיטאן האט דאס פייפל צוגענומען פון מיר, — האט פאדריק געיאמערט.

— ווען מיר האבן געזוכט דאס פייפל, האט אונז אטאנאסיאס אויס-געלאכט און ענדלאך האט ער ארויס-גענומען אן ענלאכע פייפל פון זיין טאשע און ער האט עס מיר אנגעבא-טען.

— איך האב שוין געוואלט צוטראגן דאס פייפל צום מויל און געבן דעם סיגנאל, אבער פריידינגער האט הויך און דערשראקן גענומען שרייען, אז דאס פייפל איז פארגיפטעט.

פאדריק האט געשוויגן און איצט האבן די בליקן פון מאהאמעד בעי גע-רוט אויף פריידינגערן.

— ווי אזוי האסטו געוואוסט, אז דאס פייפל איז פארגיפטעט? — האט ער אים געפרעגט מיט א פארשטיקטער שטימע.

פריידינגער האט זיין מוט ניט פאר-לארן.

— איך האב די אויגן ניט אראפגע-לאזט פון דעם קאפיטאן, — האט ער געענטפערט רואיק און גלייכגילטיק.

— איך האב געזעען זיין שמייכל און איך האב באמערקט די בליקן וואס ער האט געוועקסלט מיט זיין לייטנאנט, קורד אלי.

— איך האב געזעען ווי ער האט דאס פייפל פארזיכטיק געהאלטן צווי-שען די פינגער, אום ער זאל דעם שפיץ ניט בארירן און מיר איז איינ-געפאלן, אז די פייפל מוז זיין פאר-גיפטעט.

— איך האב פאדריקן געווארנט און באלד האט זיך ארויסגעצייגט, אז איך האב ניט געהאט קיין אורטום.

פריידינגערס רואיקע בליקן האבן געמאכט דעם איינדרוק, דאס ער זאגט דעם אמת.

— דערצייל ווייטער! — האט ער פאדריקן באפוילן.

דער טערק האט ווידער איינגעבויגן זיין קאפ.

— א, גרויסער הער, קוים האט עס פריידינגער אנטדעקט איז דער קאפי-טאן צוגעלאפן צו אים און ער האט אים געוואלט טויטן, ווען ער וועט ניט ווידערהוילן נאך א מאל די ווער-נונג.

אבער פריידינגער האט עס ניט גע-טאן, דער קאפיטאן האט פלוצלונג ווילד גענומען שרייען און דערציילן, דאס ער האט געוואוסט פון אונזער פלאן. ער האט דערפארן, דאס אין וואלד ליגן צוויי באטאליאן סאלדאטן און ווארטן אויף א סיגנאל.

ער האט קיין צוטרויען ניט צו די מי-ניסטארן פון טערקיי און זיינע לייט זיינען דארום ניט וויט פון אים אום צו קומען אין פאל פון א נויט!

— ער האט מיך געוואלט טויטן, הער, — האט פאדריק געיאמערט, — און נאר אויס גנאדע האט ער מיר געשיינקט דאס לעבן.

ווי אזוי אטאנאסיאס האט דער-פארן אונזער פלאן, ווייס איך ניט. איך שווער ביי גאט, הער, דאס מיר האבן צו קיינעם א ווארט ניט גע-רעדט דערפון.

— אזוי גיך ווי די דייטשע געפאנ-גענע זיינען געקומען האט אונז אטא-נאסיאס פארלאזן שילטנדיק און דרא-ענדיק די טערקישע רעגירונג.

— איך האב גלייך געשיקט א שליח צו די סאלדאטן און איך האב זיי אויפגעפאדערט אז זיי זאלן אטאנא-סיאסן פארפאלגן, פיליכט וועט זיי דאך געלונגען אים צו פאנגען.

צווישן די מיניסטארן האט גע-הערשט א פאניק. דאס וואס זייער פלאן איז ניט געלונגען, האט זיי גע-מאכט אויסער זיך פון צארן.

מאהאמעד בעי איז ארומגעלאפן ווי א וואנזיניקער. דער מיניסטער וואס האט פאדריקן אויסגעקליבן פאר א פי-רער האט ער געמאכט די ביטערסטע פארוואורפע.

א ביטערער שטרייט האט זיך אנ-געפאנגען, די "הויכע" הערן האבן אין זייער צארן פארגעסן צו זיין העפ-לאך.

די פיר טערקן זיינען נאך אימער געלעגן אויף די קני, — וואס פאר אן אורטייל וועלן די מעכטיקע הערן ארויסגעבן איבער זיי?

אויך פריידינגערס הארץ האט ווילד געקלאפט, אים האט לייד געטאן וואס פאדריק וועט באשטראפט ווערן.

די שטרייטנדע האבן זיך ענדלאך בארואיקט און זיי האבן זיך איבער-געלייגט וואס פאר א שטראף זיי זאלן פאדריקן געבן. מאהאמעד בעי האט צארנדיק געקלאפט מיט די פויסטן אין טיש און מיט א פארשטיקטער שטימע האט ער געשריען:

— דעם שורקע מוז מען אויפהייג-גען! דען ער איז שולדיק וואס דער קאפיטאן איז ניט גענומען געווארן געפאנגען, ער האט געברויכט צו זיין פארזיכטיק.

אן עלטערער מיניסטער האט ערנסט געשאקלט מיטן קאפ.

— ניין מאהאמעד, מיר מוזן צו-ערשט זעען, דאס אונזער גראסמוטי-קער הער, דער סולטאן, זאל קיין זאך ניט דערפארן, מיר מוזן דארום פארמיידן יעדע זאך וואס קאן פאר-אורזאכן אומאנגענעמלאכקייטן.

דער פאלן וועלכער איז אונז ניט געלונגען טאר קיינמאל ניט באוואוסט ווערן, זאנסט קאנען מיר זיך נאך מיט דער דייטשער רעגירונג . . .

די איבעריקע מינסטארן האבן מיט אים איינגעשטימט און ער האט דא-רום געהאט די מערהייט אויף זיין זייט.

זיי האבן באשלאסן קיינעם פון די פיר טערקן צו באשטראפן, וואלט דער פלאן געלונגען דאן וואלטן זיי געהאט א הויכע באלוינונג, אבער איצט באקומען זיי גארנישט און דאס אליין איז שוין א גוטע שטראף.

פריידינגער, וועלכער האט אויך זיך קיין פאראנטווארטלאכקייט ניט גע-האט, האבן זיי גלייך דערלויבט צו גיין, נאכדעם ווי ער און זיינע פיר באגלייטער האבן געמוזט שווערן, דאס זיי וועלן קיינעם ניט אנטדעקן פון דעם איבערפאל וואס מען האט גע-פלאנט אויף אטאנאסיאסן. די פיר טערקן זיינען מיט קללות ארויסגע-שטויסן געווארן.

די הויכע הערן האבן זיך צעשיידט און מאהאמעד בעי האט האלב קראנק פאר צארן און אויפרעגונג זיך צוריק-געקערט אין זיין עלעגאנטער היים.

ווען דער בעי האט זיך אביסל אפ-גערוט פון זיין רייזע האט ער גע-טראכט פון פלענער ווי אזוי ער זאל קאנען ארויסראטעווען זיין אונגארישע פרוי פון אטאנאסיאס הענט.

— איך בין געווען זיכער דאס אונז וועט געלונגען צו פאנגען דעם שורקע און דאן וואלט ער מיין טואישקאן מו-זן באפרייען, איך וואלט אים אזוי לאנג געפייניקט ביז ער וואלט עס געטאן.

— איצט טריאומפירט יענער באנ-דיט און ער לאכט זיך זיכער אויס פון אונז.

— ווי זאל איך מיין ווייב ווידער באקומען.

מאלי, זיין דינער איז פלוצלונג אריין אין צימער.

זיין געזיכט האט אויסגעזען בלאס און זיינע אויגן האבן פינקלדיק גע-בלישטשעט.

— א, גרויסער הער, — האט ער געזאגט טאנלאז, — אין דרויסן שטייט א מאן וועלכער וויל דערשיי-נען פאר דיר, ער ברייגנט א וויכטיקע נאכריכט.

— לאז אים ניט אריין, — האט ער געברומט צארנדיק, — איך וויל קיינעם ניט זעען און הערן, פארשטיי-סטו מיך?

(ווייטערס קומט)

זעט און הערט די
וועסטינגהאוז קאלומייר
ראדיא
אין
Hudson's Bay Company.
INCORPORATED 2ND MAY 1670.

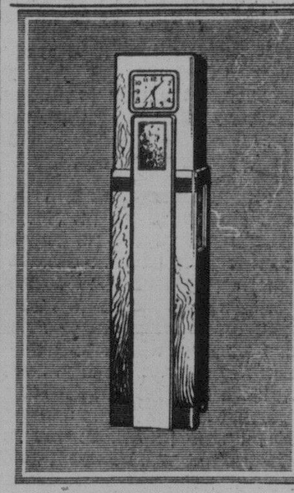

Westinghouse "Columaire 8"

קליפארד היגין

באריממטער מוזיקער, ארגאניסט און כארמייס-טער, נאקס יוניייטעד טשורטש, קאלגארי, גיט א גלענצענדן לויב געזאנג צו דער קאלומייר "8" ראדיא:

"עס זעט מיר אויס, אז די אדאפטירונג פון דעם "קאלום אף עיר" פרינציפ צו דער רעפראדוקציע פון קלאנג ביי ראדיא איז א וואונדערבארע נייע שאפונג, און באצייכנט א באשטימטן פארשריט אין דער קונסט פון קלאנג אויפנאמע און פארשפרייטונג. דער טאן איז כאראקטע-ריזירט דורך א קיילאכדיקער, צארטער זיסקייט און ריינקייט פון אפקלאנג דורך דעם גאנצן פארנעם פון מוזיקאלישע אויס-דריקן, און דער טאן מיט זיין גאנצער פיינקייט צעטראגט זיך גלייכמעסיק אין יעדן ווינקעלע פון צימער."

קומט פון אמעריקע זען די מאמע און געפינט אז זי איז גע'שמד'ט

פון מ. מוירער

ווי געזאגט, פאסירן אין לעבן אזעלכע זאכן, וואס מיר קאנען זיך קוים פארשטעלן און וועלכע מיר קא-נען קוים גלויבן. אבער אז אזעלכע פאסירן, דאס איבערצייגט אונז דאס לעבן יעדן טאג.

ווי וואלט זיך געקאנט אימיצן ליי-גען אויפן קאפ, אז א זון זאל יארן לאנג ניט וויסן, אז די מאמע זיינע, מיט וועלכע ער שטייט אין שטענדי-קער פארבינדונג — דורך בריוו, און זאל ניט וויסן אז די מאמע זיינע האט פארראטן ניט נאר אים, נאר דאס גאנצע אידישע פאלק, און אז זי איז איינגאנצן איבערגעגאנגען צו א פרעמדן פאלק . . .

דורך דער צייט פון דער מורא'-דיקער וועלט מלחמה, וועלכע האט פאנאנדערגעריסן הונדערטער און הונ-דערטער אידישע פאמיליעס, זיינען פארגעקומען אן א שיעור טראגעדיעס. קינדער זיינען פארלוירן געגאנגען פון די עלטערן, און די עלטערן זיינען פארלוירן געגאנגען פון די קינדער. יארן לאנג האט מען ניט געהערט איינס פון דאס אנדערע, און יארן לאנג האט געדויערט איידער אזעלכע פאנאנדערגעריסענע פאמיליעס האבן זיך ווידער פאראייניקט.

עס זיינען געווען אנדערע פאלן, ווען עלטערן, און אפילו ווייטערע קרו-בים, פעטערס, מומעס אדער קאזינס, האבן נאכדעם ווי פארבינדונגען צווי-שען אמעריקע און אייראפע האבן זיך צוריק איינגעשטעלט, נעבעטן שטיצע, און אמעריקאנער קרובים האבן געהאל-פען, האבן געשיקט געלט, מער אדער ווייניקער, אבער געהאלפן האט מען. דערנאך האט מען אויסגעפונען, אז די קרובים אין דעם היימישן קליין שטעט-טעלע האבן, א דאנק דער הילף פון אמעריקע, זיך דורכגעלעבט בעסער ווי די אין אמעריקע, פון וועלכע די הילף איז געקומען.

אבער אט די אלע זאכן זיינען א גאר ניט אין פארגלייך מיט דער גע-שיכטע וואס ווערט איצט געמעלדעט פון קעלץ, וואו א אידישע מוטער האט יארן לאנג געקראגן שטיצע פון איר זון אין אמעריקע, אבער זי האט אים קיינמאל ניט אויסגעזאגט דעם אמת, אז זי האט זיך גע'שמד'ט.

די געשיכטע, ווי זי ווערט איבער-געגעבן אין א אייראפעאישער אידי-שער צייטונג, איז ווי פאלגט:

אויף דער אלט ווארשעווער גאס, וואוינט זינט יארן א קריסטלאכע פא-מיליע וואינארסקי. די פאמיליע בא-שטייט פון א מאן, א פרוי און איין זון אין עלטער פון אכצן יאר.

מאכט זיך א מעשה, און איינמאל קומט אריין צו איינעם פון די אידישע איינוואוינער פון יענער הויז א רייכער אידישער יונגערמאן און פרעגט זיך, וואו עס וואוינט די פרוי וואיא-נארסקי. ווען דער יונגערמאן האט באקומען אן ענטפער, אז זי וואוינט דא אין שכנות, האט ער דערציילט דעם אידן, אז די דאזיקע פרוי איז זיין מוטער און אז ער קומט איצט, נאך פינף און צוואנציק יאר, פון אמע-ריקע.

דער איד האט לכתחילה ניט פאר-שטאנען דעם אמעריקאנערס רייד און ער האט אים איבערגעפרעגט.

— האט איר ניט קיין טעות? די וואיאנארסקי איז דאך א קריסטלאכע פרוי.

— עס קאן זיין — האט געענט-פערט דער יונגערמאן — אבער אויב אזוי, האב איך דורך דער גאנצער צייט געשיקט בריוו און גרויסע געלט סומעס אויף א פרעמדן אדרעס: איך וועל אריינגיין צו דער דאזיקער קריסטלא-כער פרוי.

דער איד איז צוזאמען מיט דעם אמעריקאנער אריין צו די וואיאנאר-סקים. אריינקומענדיק אין שטוב, איז דער יונגערמאן, דערזעענדיק די פרוי, באלד געפאלן אין חלשות, בא-וויזנדיק קוים אויסצושרייען: מאמע!

ווען ער איז געקומען צו זיך, איז ער באלד ארויס פון שטוב און ער איז אריין צום אידישן שכן. ער האט אי-בערגעגעבן פאר די אנוועזנדע אן אויסטערלישע, כמעט אומגלויבלאכע געשיכטע.

מיט 25 יאר צוריק איז ער אוועק פון א דארף לעבן קעלץ קיין אמעריקע, דארט האט אים אנגעהויבן גיין זייער גוט און ער האט פארדינט א סך געלט. אלס גוטער זון האט ער טאקע ניט פארגעסן אין זיין מוטער און ער האט איר געשיקט פון צייט צו צייט געלט. זייענדיק זיבן יאר אין אמערי-קע, האט ער פלוצלונג דערהאלטן א בריוו פון זיין מוטער, אז זי איז אין קעלץ און אז זי האט דא חתונה גע-האט מיט א אידישן סוחר וואינארס-קי. די מוטער האט אים אין דעם בריוו געבעטן, אז ער זאל איר שיקן געלט ווייל דער מאן פארדינט ניט.

איך האב איר געוואונשן מזל-טוב, האט דערציילט דער אמעריקאנער, — און איך האב אנגעהויבן שיקן רעגו-לאר יעדע וואך 20 דאלאר. דורך דער גאנצער צייט האב איך דערהאלטן פון איר אידישע בריוו, אין וועלכע זי האט מיר געדאנקט פאר דאס געלט און זי האט מיר געוואונשן אל-דאס-גוטס.

לעצטנס האב איך באשלאסן צו פארן אויף א לוסט רייזע קיין פוילן, איך האב געוואלט מיין מוטער מאכן א סורפריז און איך האב איר דערפון ניט געשריבן. ווי אומגליקלאך איך בין איצט, דערוויסנדיק זיך אז מיין מוטער האט זיך גע'שמד'ט און זי האט חתו-נה געהאט מיט א קריסט.

דער אמעריקאנער האט דארט לאנג ניט פארבראכט. נאך דעם זעלבן טאג האט ער פארפאקט זיינע פעקלאך און ער איז צוריק אוועקגעפארן, איבערלא-זענדיק א בריוו, אז ער זאגט זיך אפ פון פרוי וואינארסקי אלס זיין מוטער.

די דאזיקע אויסערגעוויינלאכע פאר-סירונג האט אין דעם גאנצן געגנט גע-מאכט א שטארקן רושם, און די אי-דישע איינוואוינער האבן א לאנגע צייט ניט אויפגעהערט צו רעדן וועגן דעם.

קאלגארי — קאלגארי

JAMES MARR SR.
פלאמבינג, היטינג, געזפיטינג
237-12th Ave. E. Phone M2741
CALGARY

אדווערטייזט אין "דאס אידישע ווארט" — עס וועט זיך אייך באצאלן

א פיינער פלייוואר פאר פיינערע געשמאקן סערווירט

קאלגארי
דראי
דזשינדזשער איל
CALGARY BREWING & MALTING CO. LTD.

קאלגארי — אויפמערקזאם — קאלגארי

מר. לואי פערלמאן

איז דער קארעספאנדענט און פארטרעטער פאר "דאס אידישע ווארט" אין אייער שטאט און אומגעגנט.

מיר בעטן אלע סעקרעטארן פון קאלגאריער ארגאניזאציעס צו איבער-געבן די נייעסן און באריכטן פון זייערע ארגאניזאציעס צו מר. לואי פערלמאן, 129, 3טע עוועניו איסט.

טעלעפאן עם 6990

מר. לואי פערלמאן איז אויך באפולמעכטיקט אנצונעמען סובסקריפ-שאנס און אדווערטייזמענטס פאר "דאס אידישע ווארט"

75 קינדער אומגעקומען דורך א טעות פון דייטשע דאקטוירים

(פארזעצונג פון זייט 2)

פראצעס זיינען איינגעלאדן געווארן אלס עקספערטן איבער 16 באוואוסטע פראפעסארן און דאקטוירים, גרויסע ספעציאליסטן אויפן געביט פון דער טובערקולאזיס פארשונג. אין געריכטס זאל געפינט זיך א גאנצע ביבליאטעק פון וויסנשאפטלאכע ווערק, בראשורן און פאמפלעטן, וואס האבן א שייכות צו די פראגן, וועלכע ווערן דעבאטירט אויפ'ן פראצעס.

ביי דער דערעפענונג פון די געריכט-לאכע פארהאנדלונגען האבן זיך אפגע-שפילט רירנדע סצענעס. אין געריכטס-זאל געפינען זיך נעמלאך די אלע על-טערן פון די קינדער קרבנות. בעת מען האט גענומען פארלייענען די נעמען פון די 253 קראנק געווארענע און 75 גע-שטארבענע קינדער, האבן זיך דערהערט שטארקע געוויינען און יללות, וואס האט געמאכט א טיפן איינדרוק אויף אלע אנוועזנדע, אזוי אז מ'האט געמוזט איבעררייסן אויף א פאר מינוט דאס לייענען דעם באשולדיקונגס אקט ביז דער זאל האט זיך בארואיקט.

עס פעלן בכלל ניט קיין דראמאטי-שע סצענעס אויף דעם דאזיקן פרא-צעס. בעת די צוזאמענשטויסן צווישן די אדוואקאטן פון ביידע צדדים — און אזעלכע צוזאמענשטויסן קומען פאר אויף שריט און טריט — מישן זיך אריין ניט זעלטן די עלטערן, וועלכע לאזן ניט צו קיינעם זאגן א גוט ווארט לטובת די באשולדיקטע. אויף די עדות מצד די באשולדיקטע האבן א שווערע [illegible]

ספעציאליסט אין זיין פאך. פראפ. דיי-קע איז לכתחילה גאר ניט אימשטאנד געווען אפצוגעבן קיין דערקלערונגען, אזוי דערשיטערט איז ער געווען; שלים-לאך האט ער זיך ניט געקענט בא-הערשן און האט זיך צעוויינט. פארן געריכט האט ער דערקלערט, אז ער איז געפאלן א קרבן פון א וויסנשאפטלאכן טעות און אז פון זינט ער האט זיך אי-בערצייגט אין דעם, ווערט ער געפיי-ניקט פון געוויסנסביסע און ווינשט זיך דעם טויט. פון זיינע דערקלערונגען דרינגט מען אלזא ארויס, אז ער איז צופיל איינגעגלויבט געווען אין דער גוטער ווירקונג פון קאלמעט סערום און אז איצט האט ער זיך איבערצייגט, אז דאס מיטל איז שעדלאך. זיינע קאלעגן די אנדערע באשולדיקטע פראפעסארן, קלאץ און אלטשטעדט דאקעגן שטייען פעסט אויף דעם שטאנדפונקט אז דער קאלמעט סערום איז דאס בעסטע שוץ-מיטל קעגן טובערקולאזיס, פון זייערע רייד דארף מען אלזא פארשטיין, אז שולדיק אין דער ליבעקער קאטאסטרא-פע איז ניט דער קאלמעט סערום, נאר פראפ. דייקע, וועלכער האט פאראומ-רייניקט די פון פאריז צוגעשיקטע פרע-פאראטן אין זיין לאבאראטאריע.

אט אזוי פירן די באשולדיקטע אליין א קאמף איינע קעגן די אנדערע.

דער פראצעס וועט, ווי מען רעכנט, געדויערן דריי אדער פיר וואכן. דאס געריכט אין ליבעק וועט דארפן ארויס-טראגן אן אורטייל ניט נאר איבער די באשולדיקטע דאקטוירים נאר אויך אי-בער דעם ווערט פון קאלמעט-מיטל. און [illegible]

MACDONALD'S
Fine Cut
10¢ & 15¢

דער בעסטער טאבאק פאר די יעניקע וואס מאכן זייערע איינענע סיגארעטס

סיגארעט פאפירן פריי
ZIG-ZAG
מיט יעדן פעקל טאבאק

קאנאדעס פיינסטער סיגארעט טאבאק

$1,500

מיר גיבן אוועק $1,500 אין קעש און ווערטפולע פרעמיעס

אום צו פארגרעסערן די פאמיליע פון אונזערע לעזער

פון דער אנקעטע וואס מיר האבן דורכגעפירט האבן מיר אויסגעפונען אז

78% פון די אידן אין ווינניפעג קריגן

"דאס אידישע ווארט"

איצט פירן מיר דורך דעם גרעסטן צירקולאציע קאמפיין. מיט'ן צוועק צו דערגרייכן די פולע הונדערט פראצענט פון דער פאמיליע פון לעזער פון "דאס אידישע ווארט". און דערפאר גיבן מיר אוועק אזעלכע ווערטפולע פרייזן.

פאלגט נאך אונזערע ווייטערדיקע אנאנסן פאר מער איינצלהייטן

קאנטרי אידן, שטעלט זיך מיט אונז אין פארבינדונג אזוי שנעל ווי מעגלאך, און ווען איר ווילט קריגן נענוע אינפארמאציע וועגן דעם גרויסן קאמפיין, שרייבט צו

ISRAELITE DAILY PRESS
165 Selkirk Ave. :: Phone 52 213